

2024 METŲ PRIVALOMOJO SVEIKATOS DRAUDIMO FONDO ATASKAITŲ RINKINIO FINANSINIO AUDITO REZULTATAI

2025 m. gegužės 15 d.

Nr. FAE-4

SANTRAUKA

Audito tikslas ir apimtis

Vadovaudamiesi Valstybės kontrolės įstatymu ir Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, atlikome 2024 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo ataskaitų rinkinio finansinį auditą.

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, kurie apima tarptautinius audito standartus. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 2 priede „Audito apimtis ir metodai“ (23 psl.).

Pagrindiniai audito rezultatai

1. 2024 m. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje yra reikšmingų duomenų iškraipymų. Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais teisingas

Privalomojo sveikatos draudimo fondo finansinių ataskaitų rinkinys ne visais reikšmingais atžvilgiais sudarytas vadovaujantis viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų nuostatomis. Nustatėme reikšmingų konsoliduotųjų finansinės būklės ataskaitos (per vienus metus gautinų sumų, sukaupto perviršio ar deficito straipsnių) ir grynojo turto pokyčių ataskaitos (sukaupto perviršio ar deficito), pagal 2024-12-31 ir 2023-12-31 duomenis, bei atitinkamų aiškinamojo rašto duomenų iškraipymų.

Iškraipymus lėmė išlikusios 2021 m. nustatytos aplinkybės dėl sumų, gautinų iš fizinių ir juridinių asmenų už fondui padarytą žalą, ir iš užsienio šalių susižinojimo tarnybų gautinų

kompensacijų už apdraustųjų gydymą Lietuvos sveikatos priežiūros įstaigose, informacinėse sistemose fiksuojamų apskaitai reikalingų duomenų trūkumų. Trūkumams pašalinti reikia atlikti informacinių sistemų pakeitimus. Valstybinė ligonių kasa galutinius sprendimus dėl esamų informacinių sistemų pakeitimų planuoja priimti ir įgyvendinti po teritorinių ligonių kasų prijungimo prie jos (2025-07-01). Atsižvelgdami į tai, negalėjome patvirtinti 29 proc. (20,76 mln. Eur) kitų gautinų sumų likučio 2024-12-31 ir su šiomis sumomis susijusių duomenų teisingumo.

Dėl išlikusių 2021 m. nustatytų aplinkybių, kai apskaitoje nefiksuojami sumų, gautinų iš ES, EEE šalių ir Šveicarijos susižinojimo tarnybų už Lietuvoje suteiktas paslaugas šių šalių draustiesiems, padengimo terminai, negalėjome įvertinti, kokia suma konsoliduotojoje finansinės būklės ataskaitoje 2024-12-31 duomenimis turi būti mažesnis trumpalaikio turto – per vienus metus gautinų kitų sumų – likutis (14,53 mln. iš 71,45 mln. Eur) ir atitinkamai didesnis ilgalaikio finansinio turto likutis (69,14 mln. Eur) (ataskaitos 1.1.1 skirsnis, 2-10 pastr., 10-13 psl.).

2. Apskaitoje neužregistruotos iš valstybės biudžeto gautinos veiklos sąnaudų kompensacijos

Nuo 2024 m. įsigaliojusios Sveikatos draudimo įstatymo nuostatos nustatė, kad Valstybinei ligonių kasai iš valstybės biudžeto už valstybės deleguotų funkcijų atlikimą mokamos veiklos sąnaudų kompensacijos. Nustatėme, kad Valstybinė ligonių kasa 2024 m. kompensuotinų sumų neskaičiavo ir atitinkamai apskaitoje neregistravo pajamų ir gautinų sumų iš Sveikatos apsaugos ministerijos – valstybės biudžeto asignavimų valdytojos. Preliminarus kompensacijų dydis 625 tūkst. Eur (ataskaitos 1.1.3 skirsnis, 14-17 pastr., 13-14 psl.).

3. Laukiama Finansų ministerijos sprendimų dėl pajamų už nebaigtas teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas apskaitos

Pagal Sveikatos draudimo įstatymo nuostatas Privalomojo sveikatos draudimo fondo pinigais asmens sveikatos priežiūros įstaigoms apmokama už suteiktas asmens sveikatos priežiūros paslaugas. Nustatėme skirtingą šių įstaigų pajamų registravimo apskaitoje praktiką: kai kurios įstaigos metų pabaigoje apskaitoje registruoja pajamas ir gautinas sumas ne tik už visiškai suteiktas paslaugas, bet ir už nebaigtas teikti paslaugas (nebaigtus gydyti ligonius). Valstybinė ir teritorinės ligonių kasos tokios informacijos už nebaigtas teikti paslaugas iš įstaigų nerenka ir apskaitoje tokių įsipareigojimų ir sąnaudų neregistruoja.

Finansų ministerija suplanavo iki 2025-12-31 atlikti nustatyto teisinio reglamentavimo ir esamos praktikos analizę, priimti reikiamus teisės aktų pakeitimus arba parengti ir paskelbti metodines rekomendacijas dėl pajamų už nebaigtas teikti paslaugas apskaitos (ataskaitos 1.1.5 skirsnis, 35-38 pastr., 18-19 psl.).

Rekomendacijos

Metinių ataskaitų rinkinių teisingumui užtikrinti išlieka aktualus 2021 m. Privalomojo sveikatos draudimo fondo finansinio audito metu teiktų rekomendacijų įgyvendinimas, siekiant užtikrinti sumų, gautinų iš fizinių ir juridinių asmenų už fondui padarytą žalą ir iš

ES, EEE šalių ir Šveicarijos susižinojimo tarnybų už šių šalių apdraustųjų gydymą Lietuvoje, finansinei apskaitai tvarkyti reikalingos informacijos kaupimą, kuris planuojamas po ligonių kasų veiklų optimizavimo (ataskaitos 1.1.1 skirsnis, 10 psl.).

Audito metu Valstybinei ligonių kasai pateikėme rekomendacijas (jų įgyvendinimui suplanuotos priemonės) apskaitos ir vidaus kontrolės procesų tobulinimui:

1. vidaus teisės aktuose nustatyti papildomas kontrolės priemones ir darbo procedūras, susijusias su nebaigtų projektų kūrimo ir vystymo, paruošimo ir perdavimo naudoti veikloje specifika (rekomendacijos įgyvendinimo terminas iki 2026-03-31) (1.1.4 skirsnis, 15 psl.);
2. papildyti Valstybinės ligonių kasos ir teritorinių ligonių kasų apskaitos vadovą nuostatomis dėl investicijų į Vyriausybės vertybinius popierius pirminio pripažinimo metu sukauptų palūkanų įvertinimo (kaupimo laikotarpio nustatymo) (rekomendacijos įgyvendinimo terminas iki 2025-12-31) (1.1.4 skirsnis, 16 psl.);
3. papildyti vidaus teisės aktus ir darbo procedūras dėl suteiktų papildomų poilsio dienų apmokėjimo, išlaidų darbuotojų pajamų natūra planavimo ir apskaitos (rekomendacijos įgyvendinimo terminas iki 2025-12-31) (1.1.4 skirsnis, 17–18 psl.);
4. praplėsti Valstybinės ligonių kasos ir teritorinių ligonių kasų taikomus neatlygintinai kraujo donorystei propaguoti ir kraujo donorų kompensacijoms panaudojimo tikrinimo aspektus, įtraukiant kontrolės priemones dėl išlaidų priskyrimo teisingam ekonominės klasifikacijos straipsniui (rekomendacijos įgyvendinimo terminas iki 2025-09-30) (2 skyrius, 20–21 psl.).

Aktuali informacija apie rekomendacijų įgyvendinimo būklę, rezultatus ir įvykusius pokyčius yra skelbiama atvirose duomenyse Valstybės kontrolės interneto svetainėje <https://www.valstybeskontrolė.lt/LT/AtviriDuomenys>.